

Bylo jednou ...!

Jsou to jen dvě slova, ale jsou jako kouzelná formulka. Mají v sobě tu zvláštnost, že u každého člověka ihned vybaví nějaký zvláštní cit. Zřídka jest tento cit stejný. Podobně jako účinek hudby. Stejně jako hudba, najdou také tato dvě slova cestu přímo k duchu člověka, k jeho vlastnímu „já“. Ovšem jen u těch, kdo v sobě ducha úplně neuzavřeli. Tím by již ztratili pravé lidství na zemi.

Ale každý **člověk** bude si při těch slovech bezděčně vzpomínati na nějaké dřívější prožití. Vyvstane to před ním živě a s touto představou vyvstane také jí odpovídající cit.

U jednoho touhyplná měkkost, bolestné blaho a také tiché, nesplněné přání. U jiného opět hrdost, zlost, hrůza nebo nenávisť. Vždy myslí člověk na něco, co kdysi prožil a co na něho působilo neobyčejným dojmem. Myslel však také, že to již dávno v něm pohaslo.

Ale z toho, co kdysi skutečně v sobě **prožil**, v něm neuhasl nic a nic se neztratilo. Všechno to může dosud nazývati svým, jako skutečně získané a tím nepomíjející. Ale jen to, co prožil! Něco jiného při těchto slovech vyvstati nemůže.

Jen ať člověk si toho přesně povšimne a to s pečlivostí a bdělými smysly. Pak pozná záhy, co skutečně jest v něm živé a co se může označiti jako mrtvé, jako bezduchá skořepina bezúčelných vzpomínek. Užitek a účel má pro člověka pouze to, co během jeho pozemského života zaučinkovalo dosti hluboko,

aby vtisklo **duši** pečeť, která nezajde a nedá se také smazati. Jen takové pečeti mají vliv na utváření lidské duše a tím i na další pokrok ducha k jeho trvalému vývoji.

Ve skutečnosti jest tedy prožito a tím také přivlastněno jen **to**, co zanechává takový hluboký dojem. Všechno ostatní uplyne bez účinků nebo slouží nanejvýš jako prostředek k tomu, aby se vytvořily události, které vyvolají pak tak veliké dojmy.

Blaze tomu, kdo může zváti svým vlastnictvím mnoho tak silných zážitků, nechť to byly radost nebo žal, které je vyvolaly. Jejich dojmy budou jednou to nejcennější, co si lidská duše bere s sebou na cestu do záhrobí. –

Čistě pozemské rozumové tvoření, jak jest dnes obvyklé, prospívá **při správném použití** jen k ulehčení **tělesného** pozemského bytí. To jest, přísně uváženo, vlastní konečný cíl **každého** působení rozumu! Na konec nepřináší nikdy jiného výsledku. Jest tomu tak při **veškeré** školské moudrosti v kterémkoliv oboru a také v řízení nebo správě státu, národa a konečně celého lidstva. Právě tak je tomu u každého jednotlivce. Ale všechno se žel podrobilo zcela bezpodmínečně jenom rozumu a spočívá proto v těžkých okovech pozemského omezení chápavosti, což samozřejmě muselo míti neblahé následky ve všem působení a dění. A tyto důsledky vše to ještě míti bude.

Na celé této zemi jest jen **jediná** výjimka. Tuto výjimku nečiní však snad církev, jak si mnohý bude myslet i býti mělo, nýbrž **umění!** V umění má rozum nezvratně až **druhou** roli. Tam, kde i v umění nabývá převahy rozum, snižuje se umění ihned na **řemeslo** a klesá bezprostředně a také zcela nepopíratelně hluboko dolů. Je to důsledek, který ve své prosté

přirozenosti nemůže být jinak možný. Nelze tu dokázat ani jediné výjimky.

Tento důsledek jest však samozřejmý i při všem ostatním!

Což se lidé nad tím nezamyslí? Musí jim to přece spadnouti jako šupiny z očí. Kdo myslí a kdo srovnává, tomu to praví zcela zřetelně, že při všem, co ovládá rozum, může obdržeti jako náhradu jen to, co jest méně cenné! Na této skutečnosti měl by člověk poznat, jaké místo přísluší rozumu od přírody, má-li vzniknouti něco správného a cenného!

Jedině umění rodilo se dosud z působení živého ducha, z citu. Ono jediné mělo také přirozený, tedy normální a zdravý původ a vznik. Ale duch ***neprojevuje*** se v rozumu, nýbrž ***v citech***. Jeví se pouze v tom, co se všeobecně nazývá „***srdečností***“! Tedy právě v tom, co dnešní, na sebe tak nezměrně pyšný rozumový člověk rád zesměšňuje a tomu se posmívá. Tupí tím na člověku to nejcennější, ba právě to, co vůbec člověka dělá člověkem!

S rozumem nemá duch co dělat. Chce-li člověk konečně již ve všem zlepšení, musí dbáti slov Kristových: ***Dle jejich skutků poznáte je!*** Nastává doba, kdy se to stane.

Jen díla ***ducha*** mají v sobě od svého vzniku ***život*** a tím trvání a stálost. Všechno ostatní musí se zhroutit v sobě, když mine doba jeho květu. Jakmile má z toho vzejít ovoce, objeví se prázdnota!

Pohlédněte jen na dějiny! Jedině díla ducha, tedy umění, přežila národy, které již ztroskotaly v působení svého v sobě bezživotného chladného rozumu. Jejich vysoké, proslavené vědění nemohlo jim poskytnouti ochrany před touto zkázou.

Egyptané, Židé, Řekové, Římané šli touto cestou, později také Španělé a Francouzi a teď Němci. **Avšak díla pravého umění je přetrvala všechny!** Tato díla nebudou moci zajíti nikdy. V těchto opakujících se dějích neviděl však nikdo přísnou pravidelnost. Žádný člověk nemyslel na to, aby vypátral skutečný kořen tohoto těžkého zla.

Místo aby ho hledali a učinili přítrž stále se opakujícímu úpadku, podřídili se a odevzdali se tomu slepě a se steskem a hněvem vpravili se do toho, „čeho nelze změnit“.

Nyní to na konec postihne celé lidstvo! Mnoho běd leží již za námi, avšak ještě větší jsou před námi. Hluboký bol jde hustými řadami těch, kdo jsou tím již dnes zčásti postiženi.

Pomyslete na všechny národy, které již musely padnouti na vrcholku rozumu, jakmile byly v rozkvětu. Z rozkvětu vyrůstající plody byly **všude tytéž!** Nemravnost, nestoudnost a obžerství v různých podobách! K tomu se nevyhnutelně připojil úpadek a zánik.

Nezbytný a stejný způsob jest každému velmi nápadný! Každý myslící člověk musí v tomto dění najít zcela určitý způsob a důslednost nejpřísnějších zákonů.

Jeden po druhém z těchto národů musel konečně uznati, že jeho velikost, moc a sláva byly jen zdánlivé a že se udržovaly jen násilím a nátlakem. Že nebyly samy v sobě upevněny ze zdraví.

Místo abyste zmalomyslněli, otevřete přece oči! Rozhlédněte se kolem sebe, učte se z minulosti, srovnávejte to

s poselstvími, která již před tisíciletími k vám docházela z Božského a musíte najít kořen šířícího zla, které jediné tvoří překážku pro vzestup celého lidstva.

Teprve tehdy, až bude zlo řádně vypleno, bude otevřena cesta k všeobecnému vzestupu. Ne dříve. A tento vzestup bude pak trvalý, protože bude v sobě chovati životnost ducha, což dosud bylo vyloučeno. –

Než k tomu přistoupíme blíže, chci vysvětliti, co jest duch, jakožto jediné skutečně žijoucí v člověku. Duch není vtíp a není rozum! Duch není také naučené vědění. Omylem jmenujeme člověka „duchaplným“ proto, že mnoho studoval, četl, pozoroval a umí se o tom dobře bavit. Nebo se blýská dobrými nápady a rozumovým vtípem.

Duch jest něco zcela jiného. Jest to samostatná **podstata**, která vychází ze světa své stejnorodosti. Tento svět jest jiný než ona část, ke které patří země a tím i tělo. Duchovní svět jest výše a tvoří vrchní a nejlehčí část stvoření. Tato duchovní část v člověku v důsledku své podstaty má za úkol vrátiti se do čistě duchovního, jakmile se od ní odloučily všechny hmotné obaly. Popud k tomuto návratu uvolní se při zcela určitém stupni zralosti a vede pak ducha vzhůru k jeho stejnorodosti, kam jest povznášen její přitažlivou silou. ¹⁾

Duch nemá co činiti s pozemským rozumem, nýbrž pouze s vlastností, kterou označujeme slovem „srdečnost“ nebo „bodrost“. Duchaplný jest tedy souznačné se „srdečným, bodrým“, ne však s bystrým rozumem.

Aby snáze vyzkoumal tento rozdíl, nechť použije člověk

věty: „Bylo jednou!“ Velmi mnoho hledajících najde tím již vyjasnění. Pozorují-li bedlivě sami sebe, mohou poznat, co všechno v dosavadním pozemském životě prospívalo jejich **duši** a co sloužilo jen k tomu, aby se jim usnadnila práce, aby mohli obstát v pozemském prostředí. Poznají co má nejen pozemské, nýbrž i záhrobní hodnoty a co slouží jedině pozemským účelům, avšak pro záhrobní zůstává bezcenným. První může vzít s sebou, druhé však tu po odluce zanechává jako sem patřící, poněvadž mu to nadále nemůže prospěti. Ale co zanechává, jest pouze nástroj pro pozemské dění, pomůcka pro **pozemský čas** a nic víc. –

Když pak se nástroje nepoužívá jen jako takového, nýbrž staví se mnohem výše, nemůže pak samozřejmě této výšce stačiti. Nástroj je pak na nepravém místě a nese s sebou přirozeně také mnohé nedostatky, které mají časem velmi neblahé následky.

K těmto nástrojům patří jako nejvyšší **pozemský rozum**, který jako výplod lidského mozku nutně nese v sobě všechna omezení, kterým zůstává vždy podrobena všechno tělesně hrubohmotné v důsledku své vlastní podstaty. A výplod nemůže býti jiný, než jest původ. Výplod zůstává vždy vázán na druh původu. Rovněž tak díla, která vznikají tímto výplodem.

To dává přirozeně rozumu jen nejužší pozemskou chápavost, která jest těsně vázána na prostor a čas. Poněvadž sám má původ v mrtvé hrubohmotnosti, která nemá v sobě **vlastního** života, jest i on bez živé síly. Tato okolnost pokračuje a samozřejmě rovněž se projevuje ve všem působení rozumu, jemuž tím není možno do svých děl vložit něco živého.

V tomto neodbočitelném přirozeném dění jest klíč ke chmurným událostem průběhem lidského života na této Zemičce.

Musíme se konečně učit rozeznávat mezi duchem a rozumem, mezi živým jádrem člověka a jeho nástrojem. Staví-li se tento nástroj **nad** živé jádro, jako se to dosud dělo, jest výsledkem toho něco nezdravého, co již při svém vzniku nutně chová v sobě zárodek smrti. Tím jest sešněrováno a stisněno nejvyšší, nejcennější a živé v člověku, jest odříznuto od své nutné činnosti tak dlouho, až v neodvratném zřícení se mrtvé stavby pak nehotové uvolněno, stoupá ze zřícenin.

Položme si nyní místo „bylo jednou“ otázku: „Jak tomu bylo v dřívější době?“ Jak jiný jest tu účinek! Ihned se vidí ten veliký rozdíl. První otázka mluví k citu, který jest ve spojení s duchem. Druhá otázka však se obrací k rozumu. Při tom se vynořují úplně jiné obrazy. Jsou již předem zúžené, chladné, bez životního tepla, protože rozum nemá, co by dal jiného.

Od počátku jest však největším proviněním lidstva, že postavilo tento rozum, který může tvořiti jen zlomky bez života na vysoký podstavec a tančilo takřka ve zbožňování kolem něho. Dalo se mu místo, které smělo býti ponecháno **jenom duchu**.

Toto počínání stojí ve všem proti určení Stvořitele a tím proti přírodě, poněvadž jeho určení jsou zakotvena v dění přírody. Proto také nemůže nic vésti k pravému cíli, nýbrž musí všechno ztroskotati na místě, kde má začítí žeň. Není to jinak možno, poněvadž jest to nejpřirozenější dění, jaké jen možno si mysleti.

Jest tomu jinak jen v **čisté technice**, v každém průmyslu. Technika dospěla rozumem na velikou výši a v budoucnu půjde ještě dále! Tato skutečnost slouží však jako důkaz pravdy mých vývodů. Technika jest a zůstává **ve všech** věcech vždy jen čistě pozemská a mrtvá. Poněvadž rozum stejně patří také ke všemu pozemskému, může se v technice skvěle rozvinouti a vykonati skutečně veliké věci. Stojí tu na pravém místě ve své skutečné úloze! Ale tam, kde jest nutno bráti v úvahu také živé, tedy čistě **lidské**, nestačí již rozum ve svém způsobu a **musí** proto selhati, jakmile při tom není veden duchem! Vždyť jenom duch jest život. Úspěch ve zcela určitém druhu může přinésti vždy jen činnost stejnorodosti. Nikdy nebude moci proto pozemský rozum působiti v duchu! Z toho důvodu bylo těžkým proviněním lidstva, že postavilo rozum nad život!

Člověk obrátil tím svůj úkol proti zcela přirozenému určení Stvořitele. Postavil toto určení takřka na hlavu, když vyhradil rozumu nejvyšší místo, které patří jen živému duchu. Rozum má přicházeti až na místě druhém a jen pozemském. Z toho důvodu jest opět zcela přirozeno, že člověk jest nyní nucen pracně hledati ze zdola nahoru, při čemž rozum postavený nad duchem překáží svou omezenou chápavostí dalšímu výhledu. Člověk má duchem skrze rozum zírati ze shora dolů.

Chce-li se člověk probudit, jest proto nucen nejdříve „přemístiti světla“. Musí nejdříve rozum, který jest nahoře, postavit na jeho místo dané mu přírodou a pak přivést ducha opět na místo nejvyšší. Toto nutné přemístění není pro dnešního člověka již tak lehké. –

Lidé kdysi přemístili rozum nad ducha a tím se pronikavě postavili proti vůli Stvořitele, tedy proti přírodním zákonům. Byl

to vlastní „**pád do hříchu**“ a nic nepředčí strašlivost jeho následků. Tento pád do hříchu vyrostl pak „v dědičný hřích“, protože povznesení rozumu na vševládce mělo přirozeně opět za následek, že jednostranná péče a činnost časem i mozek zesílila jednostranně tak, že rostla jen ona část, která má konati práci rozumu, kdežto druhá část musela zakrněti. V důsledku toho může se tato druhá část, zanedbáním zakrnělá, projevovati dnes pouze ještě jako nespolehlivý mozek snů, který i při tom jest ještě pod silným vlivem tak zvaného denního mozku, jímž se projevuje rozum.

Ta část mozku, která má tvořiti most k duchu, nebo lépe most od ducha ke všemu pozemskému, jest tím tedy ochromena a spojení jest přerušeno, nebo aspoň velmi silně uvolněno. Tím podvázal člověk v sobě každé projevení ducha a následkem toho i možnost „**oduševniti**“ svůj rozum, tedy produchovníti a oživit ho. Obě části mozku měly býti vypěstovány zcela stejnoměrně ke společné harmonické činnosti jako všecko v těle. Duch vede a rozum zde na zemi provádí. Jest samozřejmo, že dnes veškerá činnost těla a toto samo, nemůže býti nikdy takovým, jakým býti má. Toto dění proniká pak přirozeně všechno. Vždyť chybí tím pro všechno pozemské hlavní věc.

Jest lehce pochopitelno, že s podvázáním ducha bylo zároveň spojeno i oddálení a odcizení se Božskému. Nebylo již k němu cesty.

Ve svých důsledcích přinášelo to ještě tu nevýhodu, že již po tisíciletí každé dětské tělo, které se narodí, následkem vždy dalekosáhlejší dědičnosti přináší s sebou na zemi tak veliký přední rozumový mozek, že jest tím již předem každé dítě opět hravě podrobena rozumu, jakmile tento mozek rozvine plně svou

činnost. Propast mezi oběma díly mozku stala se teď již tak velikou a poměr pracovní možnosti jest tak nerovný, že u většiny všech lidí nedá se již docílit zlepšení bez katastrofy.

Dnešní rozumový člověk není již člověkem **normálním**, protože mu chybí celý vývoj hlavní části mozku, která patří k dokonalému člověku. Člověk nechával již po tisíciletí tuto část zakrňovat. Každý rozumový člověk má proto bez výjimky jen **zmrzačený** normální mozek! Proto již po tisíciletí ovládají zemi **mozkoví mrzáci**, kteří hledí na normálního člověka jako na nepřítele a hledí ho potlačit. Ve své zakrňlosti se domnívají, že konají velmi mnoho. Nevědí, že normální člověk jest schopen vykonati **desateronásobně** tolik a že vytvoří díla, která mají **trvání** a jsou dokonalejší než dnešní snahy. Skutečně vážnému hledateli jest otevřena cesta k tomu, aby dospěl k těmto schopnostem!

Avšak rozumový člověk nebude se moci již tak lehce uschopniti, aby pochopil něco z toho, co patří k činnosti této zakrňelé části jeho mozku! Prostě to **nedovede**, i kdyby chtěl! A pak z vlastní dobrovolné omezenosti vysmívá se všemu, co jest pro něho nedosažitelné a čeho nebude moci již nikdy pochopiti následkem svého ve skutečnosti **zaostalého** nenormálního mozku! V tom jest právě nejstrašlivější část kletby této nepřirozené odchylky. Harmonická spolupráce obou částí lidského mozku, jež nezbytně patří k normálnímu člověku, jest pro dnešní rozumové lidi, které nazýváme materialisty, naprosto vyloučena. –

Býti materialistou není chválou. Jest to vysvědčení o zmrzačeném mozku.

Na této zemi panuje tedy dosud **nepřirozený mozek**, jehož působení samozřejmě musí na konec přivoditi i nezadržitelné

zhroucení všeho. Vždyť vše, co tento mozek chce přivoditi, právě již v důsledku tohoto zakrnění chová v sobě od počátku přirozeně nesoulad a nezdravotu.

Na tom nedá se již dnes nic měnit, ale jest nutno, nechat dojít ke zhroucení, které se přirozeně vyvíjí.

Ale pak bude tu den vzkříšení pro ducha a také nový život!

Otrok rozumu, který po tisíciletí měl hlavní slovo, jest tím odbyt a to navždy! Nebude se moci již nikdy pozdvihnouti, protože ho důkaz a vlastní prožití konečně přinutí, aby se dobrovolně sklonil jako nemocný a duchovně zchudlý před **tím**, čeho nedovedl pochopiti. Nebude mu již nikdy dána příležitost, aby vystoupil proti duchu. Ani posměchem nebo se zdáním práva, či násilím, jako se to použilo i proti Synu Božímu, který proti tomu musel bojovati. Tehdy by bylo bývalo ještě na čase, odvrátit mnoho neštěstí. Avšak teď již ne. Zatím nedá se již překlenouti uvolněné spojení mezi oběma částmi mozku. –

Bude mnoho rozumových lidí, kteří by se chtěli posmívat vývodům této přednášky. Avšak kromě prázdných hesel jako vždy, nemohou při tom uvést ani **jediný skutečně věcný protidůvod**. Avšak každý opravdově hledající a myslící musí podobné slepé horlení bráti jen jako nový důkaz toho, co jsem zde vyložil. Tito lidé prostě **nemohou**, i když o to usilují. Hledme proto na ně ode dneška jako na nemocné, kteří budou brzy potřebovati pomoci ... a klidně vyčkávejme. Není třeba žádného boje a žádného násilného činu, aby se vynutil potřebný pokrok. Konec nadejde sám sebou. I zde vybaví se přirozené dění v nezlomných zákonech všeho zvratného působení zcela neúprosně a také dochvilně.

Podle mnohých zvěstování má pak vzniknouti **nové pokolení**. Toto nové pokolení bude se však skládati nejen z nově narozených, jak se již teď pozoruje v Kalifornii a také v Austrálii, jako by byli obdařeni „novým smyslem“, nýbrž hlavně **z lidí již živých**, kteří v blízké době se stanou „vidoucími“ mnohým přicházejícím děním. Pak budou míti tentýž „smysl“ jako teď nově narození, neboť tento smysl není nic jiného než schopnost státi ve světě s otevřeným a nestísněným duchem, který se nenechá již potlačiti omezením rozumu! **Tím bude konečně smazán dědičný hřích!**

To nemá však nic společného s vlastnostmi, které se dosud označují jako „schopnosti okultní“. **Je to pak jen normální člověk, jaký býti má!** To, že se stal „vidoucím“, nemá nic společného s jasnovidectvím, nýbrž znamená to „**nahlédnutí**“ nebo poznání.

Lidé dovedou pak spatřovati vše neovlivněno, což neznamená nic jiného, než správně posuzovati. Uvidí rozumového člověka takovým, jaký skutečně jest, s veškerou jeho omezeností, tak nebezpečnou pro něho i pro jeho okolí. Z této omezenosti vzniká současně i domýšlivá panovačnost a svéhlavost, která k tomu vlastně patří.

Tito lidé pak také uvidí, jak po tisíciletí v přísné důslednosti, jednou v té, po druhé v oné formě, trpělo celé lidstvo pod tímto jhem. Uvidí, jak tato rakovina, jako arcinepřítel směřovala vždy proti vývoji volného lidského **ducha**, proti hlavnímu účelu lidského bytí! Neujde jim nic, ba ani ona trpká jistota, že skrze toto zlo musela přijíti všechna strast, **všechna utrpení** a všecken pád. Že nemohlo nikdy nastati zlepšení, protože oním omezením chápavosti bylo předem vyloučeno každé nahlédnutí a poznání.

S tímto probuzením přestane však také veškerý vliv a veškerá moc tohoto rozumového člověka. Pro **všecky** časy. Pak začne pro lidstvo nové, lepší období, ve kterém se nemůže udržeti již nic starého.

Tím nadejde dnes již statisíci vytoužené, nutné vítězství ducha nad selhávajícím rozumem. Mnohé, dosud sváděné masy při tom konečně uznají, že si dosud úplně falešně vykládaly výraz „rozum“. Většina brala jej prostě jako modlu a nezkoumala jej proto, že i druzí považovali jej za modlu. A také proto, že všichni jeho stoupenci dovedli si zahráti na neomylné, neomezené vládce a to násilím i zákony. Mnozí se proto ani nesnaží, aby odkryli jejich skutečnou prázdnotu a nedostatky, jež se za tím skrývají.

Ovšem jsou také mnozí lidé, kteří již po desetiletí bojují proti tomuto nepříteli s houževnatou energií a s přesvědčením. Bojují skrytě a z části i otevřeně a jsou proto někdy i vydáni nejtěžšímu utrpení. **Ale oni bojují, aniž znají samotného nepřítele!** A to ovšem ztěžovalo úspěch. Předem ho znemožňovalo. Meč bojovníků nebyl dosti nabroušen, protože si ho stále lámali na vedlejších dění. Při tom mávali také stále i stranou do prázdna, plýtvali vlastní silou a přivodili mezi sebou jen roztržitost, která se dnes stále zvětšuje.

Ve skutečnosti jest jen **jeden** nepřítel lidstva na celé čáře: **Dosavadní neomezená vláda rozumu!** To byl ten velký **pád do hříchu**, to nejtěžší provinění člověka, které mělo za následek veškeré zlo. **To se stalo dědičným hříchem a to jest také Antikrist**, o kterém jest psáno, že pozdvihne svou hlavu. Vysloveno zřetelněji, jest vláda rozumu nástrojem tohoto Antikrista, čímž mu lidé propadli. Jemu, nepříteli Boha, samotnému Antikristu, ... Luciferovi! ²⁾

Stojíme uprostřed této doby! Lucifer sídlí dnes **v každém** člověku, jsa hotov ho zkaziti. Neboť jeho činnost má ihned jako přirozený následek odvrácení od Boha. On „odřízne“ ducha, jakmile smí vládnouti.

Proto nechť je člověk bedlivě na stráž. –

Proto však nemá svůj rozum snad zmenšovati, ale má ho učiniti **nástrojem**, kterým ve skutečnosti jest. Nesmí býti směrodatnou vůlí a nesmí býti pánem!

Člověk příštího pokolení bude moci hleděti na dnešní dobu jen s ošklivostí, hrůzou a studem. Asi tak, jako se děje nám, když vejdem do staré mučírny. I tam vidíme špatné ovoce chladného hospodářství rozumu. Jest přece nesporno, že člověk **jen s trochou srdečnosti** a tedy s činností ducha, nebyl by nikdy mohl vymysleti takové hrůzy. Dnes není to vcelku o nic lepší. Jest to jen trochu obíleno a bědy davů jsou právě takové shnilé ovoce rozumu, jako tehdejší mučení jednotlivců.

Když se tak člověk podívá nazpět, nevyjde z vrtění hlavou. Zeptá se, jak bylo možno po tisíciletí mlčky snášeti tyto omyly. Odpověď bude samozřejmě prostá. Násilím. Kamkoliv se podíváme, jest to znáti úplně zřejmě. Nepotřebujeme hleděti na doby šerého starověku. Stačí, abychom vešli do zmíněných již mučiren, které ještě dnes všude vidíme. Jejich činnost nesahá přece tak daleko zpět.

Trneme hrůzou, pozorujeme-li tyto staré nástroje. Kolik jest v tom chladné surovosti, kolik bestiality! Snad ani jediný člověk v dnešní době nebude pochybovati o tom, že v tehdejších jednání byl nejtěžší zločin. Na zločincích páchal se tím zločin

ještě větší. Avšak i tak mnohý nevinný člověk byl vyrván z rodiny a zbaven svobody a uvržen do těchto sklepení. Jaký nářek, jaké bolestné výkřiky doznávaly tu z prsou těch, kdo byli úplně bez obrany vydáni mučitelům. Lidé museli trpěti věci, před kterými se myšlenka zastaví jen s hrůzou a ošklivostí. Každý se bezděčně ptá, bylo-li to skutečně lidsky možné, co se tu všechno dalo na bezbranných lidech a to ještě pod zdáním úplného práva. Práva, které kdysi bylo přece vynuceno násilím. A pak se zase tělesnými bolestmi vynucovalo přiznání k vině od podezříváných, aby pak mohli býti pohodlně zavražděni. I když tato doznání viny byla vynucena, aby oběť ušla nesmyslným tělesným mukám, přece to soudcům stačilo. Potřebovali přiznání jen proto, aby se učinilo zadost „slovu“ zákona. Domnívali se tito omezenci skutečně, že se tím mohou obmytí i před vůlí Boží? Že se vyprostili z neúprosně pracujícího základního zákona zvratného působení? Buď byli všichni tito lidé vyvrheli nejzatvrzelejších zlosynů, kteří se opovažovali zasedati k soudu nad jinými, nebo se v tom zřetelně projevovala chorobná omezenost pozemského rozumu. Střední věc není možná.

Podle Božských tvůrčích zákonů neměl by žádný hodnostář a žádný soudce, nechť zastává zde na zemi jakýkoliv úřad, státi ve svém **jednání** nikdy pod ochranou tohoto úřadu. Naopak, měl by sám a to čistě **osobně a nechráněn** jako každý jiný člověk nésti **sám** plnou zodpovědnost za všechno, co ve svém úřadě dělá. A to nejen duchovně, nýbrž i pozemsky. Pak to bude bráti každý mnohem vážněji a pečlivěji a jistě se nestanou jen tak lehce tak zvané „omyly“, jichž následky nelze již napravit. Nehledě ani na tělesná a duševní utrpení postižených a jejich rodin.

Všimněme si dále také kapitoly procesů s tak zvanými „čarodějnicemi“!

Kdo měl kdy přístup k soudním aktům o takových procesech, v tom vzkypěl planoucí stud a přál by si, aby nikdy nebyl počítán k tomuto lidstvu. Měl-li tehdy člověk jen znalost léčivých bylin, buď z praktické zkušenosti, nebo z tradice a pomáhal tím trpícím lidem, kteří ho o to prosili, tak přišel za to neúprosně pod tato muka. Vysvoboditi z těchto muk ho mohla na konec jen smrt ohněm, jestliže jeho tělo nepodlehlo již před tím těmto ukrutnostem.

I tělesná krása mohla dáti k tomu popud a to zvláště cudnost, která nechtěla býti po vůli.

A pak ty hrůzy inkvisice, soudu nad kacíři! Jest to poměrně málo let, která nás dělí od onoho „tehdy“!

Právě tak jako dnes cítíme a uznáváme tyto nespravedlnosti, tak cítil to tehdy lid, který nebyl dosud tak zcela spoután „rozumem“ a u kterého propukal tu a tam cit ducha.

Což nepoznává se v tom všem dnes dokonalá omezenost? Nezodpovědná hloupost?

Mluví se o tom všem s povýšeností a krčením ramen, ale v základě nic se na tom nezměnilo. Omezená domýšlivost vůči všemu nepochopitelnému jest dosud přesně taková! Jenomže dnes místo mučičren nastoupil veřejný posměch při všem, čemu se následkem vlastní omezenosti nerozumí. Jen ať se mnohý bije v prsa a přemýšlí nejdříve o tom tak, že nešetří sebe. Rozumoví hrdinové, tedy ne zcela normální lidé, hledí předem snad i před

soudem jako na podvodníka na každého člověka, který má nějaké schopnosti nebo ví něco, co jest druhým uzavřeno. Snad že vidí jemnohmotnýma očima jako přirozené dění také jemnohmotný svět, o čemž ve velmi krátké době nebude se již pochybovati a tím méně proti tomu bezcitně bojovati.

Běda člověku, který si sám neví rady s tím, co vidí a slyší, nýbrž ve vši nevinnosti o tom mluví. Musí se obávat, jako první křesťané za Nerona jeho pomocníků, připravených vždy k vraždě.

Má-li dokonce ještě jiné schopnosti, kterých vyslovení rozumoví lidé nebudou moci nikdy pochopiti, pak bude nezbytně nemilosrdně štván, pomlouván a odstrkován, nebude-li každému po vůli. Je-li to poněkud možno, bude učiněn „neškodným“, jak se tak krásně dnes říká. Nikdo si z toho nedělá nějakých výčitek svědomí. Takový člověk platí ještě dnes za štvanou zvěř pro každého, mnohdy uvnitř velmi nečistého člověka. Čím omezenější člověk, tím větší jest domnění chytrosti a sklon k povýšenosti.

Nikdo se ničemu nenaučil z těchto událostí starých dob, z jejich mučiren a hranic i směšných aktů procesů! Vždyť každý smí i dnes beztrestně špinit a urážet to, co jest neobyčejné a nepochopené. Není v tomto směru o nic lépe, než bývalo.

Ještě hůře než u justice bylo tomu tehdy u inkvisice, kterou prováděla církev. Zde byly výkřiky mučených přehlušovány zbožnými modlitbami. Byl to výsměch Božské vůli ve stvoření! Tehdejší zástupci církve tím dokazovali, že nemají ani potuchy o pravé nauce Kristově, ani o Božství a jeho tvůrčí vůli, jejíž zákony spočívají nezvratně ve stvoření a působí v něm stejnorodé již od počátku až na konec všech dnů.

Bůh dal lidskému duchu v jeho podstatě svobodnou vůli rozhodnutí. Jen **v této vůli** může uzrávat tak, **jak má**. Jen tak může se obrousit a plně vyvinouti. Jen v tom jest pro něho možnost vývoje. Je-li však tato svobodná vůle podvázána, jest to překážka, ba i násilné vržení zpět. Avšak křesťanské církve jako četná jiná náboženství potíraly tehdy toto Božské určení a vystupovaly proti němu s největší krutostí. Mučením a konečně i smrtí chtěly tyto církve donutit lidi, aby šli cestami a činili vyznání, jež byla proti jejich přesvědčení, tedy proti **jejich vůli**. Tím hřešily tyto církve proti Božskému přikázání. Avšak nejen to. Ony překážely lidem ve vzestupu jejich ducha a vrhaly je o staletí nazpět.

Kdyby se tu byla ukázala jen jiskra skutečného citu, tedy ducha, nesmělo a nemohlo se nikdy státi nic takového! Všechno nelidské způsobila tedy jenom chladnost rozumu.

Jak mnohý papež, jak jest dějinami dokázáno, dával pracovat jedem a dýkou, aby uskutečnil svá čistě pozemská přání a své cíle! **To** mohlo býti jen pod vládou rozumu, který si na svém vítězném pochodu podroboval **vše** a nezastavoval se před ničím. –

A nade vším spočívala a spočívá v neodvratném dění železná vůle Stvořitelova. Při přechodu do záhrobí jest každý člověk svlečen ze své pozemské moci a její ochrany. Jeho jméno, jeho postavení, vše zůstalo zpět. Přichází jen ubohá lidská duše, aby tam přijala a sklidila to, co zasela. Není možná ani **jediná** výjimka! Její cesta vede ji celým soukolím nutného zvrtného působení Božské spravedlnosti. Není tu žádná církev, žádný stát, nýbrž jsou tu jen jednotlivé lidské duše, které mají osobně klásti účty z každého omylu, který spáchaly.

Kdo jedná proti vůli Boží, kdo ve stvoření hřeší, jest podroben následkům tohoto přestoupení. Lhostejno, kdo to jest a za jakou záminkou to provedl. I když je to jednotlivec pod pláštíkem církve nebo justice ... zločin na těle nebo na duši je a zůstává zločinem! Nemůže býti ničím změněn. Nezmění ho ani **zdání** práva, které vůbec není vždy právem. Vždyť zákony samozřejmě stanovili také jen rozumoví lidé a proto musí v sobě chovati pozemské omezení.

Podívejme se jednou na právo tak mnohých států, hlavně ve střední a Jižní Americe. Člověk, který dnes řídí vládu a těší se veškeré úctě, může se již zítra dostat do žaláře jako zločinec. Může být i popraven, zdaří-li se jeho protivníku strhnouti na sebe vládu násilným činem. Nepodaří-li se to tomuto protivníkovi, bude místo aby byl uznán vladařem, pronásledován a bude se **na něho** hleděti jako na zločince. A všechny úřední orgány slouží ochotně jednomu jako druhému. I světový cestovatel, chce-li všude platit za správného, musí často měnit své názory jako šaty, přechází-li z jedné země do druhé. Co jest v jedné zemi zločinem, jest velmi často v druhé dovoleno, ba snad dokonce i vítáno.

To jest ovšem možno jen ve vymoženostech pozemského rozumu, nikdy však tam, kde rozum musí zaujímati svůj přirozený stupeň jako nástroj živého ducha. Tam, kde jest rozum poslušen ducha, nebude nikdy přehlížeti zákony Boží. A kde se berou za základ zákony Boží, tam nemůže býti nedostatků a mezer, nýbrž jen jednotnost, za kterou následuje štěstí a mír. Projevy ducha ve svých základních rysech mohou býti vždy jen úplně stejné. Nikdy nebudou státi proti sobě.

Všude tam, kde tvoří základ jenom rozum a chybí při tom duchovní, zůstávají i právnictví, lékařství a umění státnické nutně

jen nedostatečným řemeslem. Není to prostě jinak možno. Ovšem, vychází-li se při tom od skutečného pojmu „duch“. –

Vědění jest produkt, ale duch jest život, jehož hodnotu a sílu možno měřiti jenom podle jeho souvislosti s původem v duchovnu. Čím těsnější a nerušenější jest tato souvislost, tím hodnotnější a mocnější jest část, která z původu vyšla. Avšak čím více se tato souvislost uvolní, tím vzdálenější, cizejší, osamělejší a slabší musí býti i část vyšlá z původu, tedy dotýčný člověk.

To jsou všechno tak prosté samozřejmosti, že nelze pochopit, proč zbloudilí rozumoví lidé vždy znovu a znovu chodí kolem toho jako slepí. Vždyť to, co přináší kořen, dostává se kmenu, květu i plodu! Ale i zde jeví se toto beznadějně sebeomezení v chápání. S námahou vystavěli si lidé zeď a nyní nemohou hleděti přes ni a tím méně skrze ni.

Všem duchovně žijícím musí se však takoví lidé s jejich domýšlivě povýšeným a uštěpačným úsměvem, jejich pýchou a pohrdavým shlížením na jiné, kteří nejsou tak hluboko zotročili, jevíti jako ubozí nemocní blázni. Tyto bláznovy vzdor vši soustrasti je však nutno nechat v jejich bludu, protože jejich hranice chápání přechází beze všech dojmů i skutečnosti opačných důkazů. Každá snaha, něco na tomto stavu zlepšiti, musí se podobati bezvýslednému úsilí, které by chtělo opatřiti nemocnému tělu uzdravení tím, že by se na ně pověsil nový lesklý pláštík.

Materialismus dospěl dnes již přes svůj vrchol. Selhává všude a musí se brzy v sobě zhroudit. Při tom však strhne mnohé dobré věci s sebou. Jeho stoupenci jsou již dnes se svým věděním u konce. Brzy budou zmateni nad svým dílem a pak i v sobě

samých. Nepoznají však propast, která se před nimi rozevřela. Brzy budou jako stádo bez pastýře, nebudou si navzájem věřit, každý půjde svou cestou a při tom budou se ještě pyšně vyvyšovati nad druhé. Nepromyšleně, neboť půjdou pouze za dřívější zvyklostí.

Se všemi známkami vnějšího zdání své prázdnoty zřítí se na konec také slepě do propasti. Považují dosud za ducha to, co jsou jen výplody jejich vlastních mozků. Ale jak může mrtvá hmota zploditi živého ducha? Ve mnohých věcech jsou hrdi na své exaktní vědění a přece zanechávají v hlavních věcech bez výčitek svědomí nejnezodpovědnější mezery.

Každý jejich nový krok, každý pokus o nápravu ponese v sobě nutně vždy všechnu vyprahlost rozumového díla a tím i zárodek neodvratného úpadku.

Vše to, co zde mluvím, není žádné proroctví, žádné plané předpovídání, nýbrž jen neodvratný následek vše oživující tvůrčí vůle, jejíž zákony jsem již ve svých četných předešlých přednáškách vysvětloval. Kdo se mnou v duchu sleduje ostře vyznačené cesty těchto zákonů, musí také viděti a poznávati nutný konec. A všechny známky pro to jsou již zde.

Lidé naříkají a žalují, vidí s ošklivostí, jak se dnes výstřelky materialismu projevují ve formách, sotva uvěřitelných. Prosí a modlí se o vysvobození z muk, o nápravu, o ozdravení z bezmezného úpadku. Ti nemnozí jednotlivci, kteří mohli ještě zachránit jakési hnutí svého duchovního života ze zátopy neuvěřitelného dění, ti, kteří se duchovně neudusili ve všeobecné zkáze, která klamavě hrdě nese na čele jméno „pokrok“, ti cítí se, jako vyvržení a odstrčení. Bezduší stoupenci dnešní doby

pohlížejí na ně také jako na vyvržence a posmívají se jim.

Vavřínový věnec všem těm, kdo měli odvahu nepřidružit se k davům! Kdo zůstali hrdě zpět na příkře nakloněné dráze.

Ten, kdo se chce nad tím cítiti ještě dnes nešťastným, jest jako **náměsíčník! Zraky vzhůru!** Což nevidíte, že to vše, co vás tíží, jest již začátek náhlého konce dnes ještě jen zdánlivě panujícího materialismu? Celá stavba jest již blízka zřícení a to bez přičinění těch, kdo pod ní trpěli a ještě trpěti musí. Rozumářské lidství musí teď sklízeti to, co během tisíciletí zplodilo, živilo, pěstovalo a obletovalo.

Pro lidský počet jest to dlouhá doba, pro samočinné Boží mlýny ve stvoření jen krátká píd'. Kam se podíváte, všude nadchází selhání. Valí se to a hrozivě vyvstává jako těžký val, který se brzy převalí a ve svém zhroucení pohřbí hluboko pod sebou své zbožňovatele. Jest to neúprosný zákon zvrtného působení, který se při tomto rozuzlení musí ukázati strašlivě. Vždyť po tisíciletí přes mnohé zkušenosti nikdy nenadcházela změna k vyššímu, nýbrž naopak ještě šířeji vyšlapávala se stejná falešná cesta.

Kdo váháte, doba jest zde! Vzhůru čelo, které jste tak často museli klopat v zahanbení, když nespravedlnost a hloupost vám připravovaly tak hluboké utrpení. Podívejte se dnes klidně na protivníka, který vás chtěl tak potlačiti!

Dosavadní jeho nádherné roucho jest již zle potrháno. Ze všech jeho děr vyzírá konečně postava ve své pravé podobě. Nejistě, avšak neméně domýšlivě, hledí ven zemdlelý výplod lidského mozku, rozum, který se chtěl povznést nad ducha ... a

hledí úplně bez porozumění!

Sejměte jen směle pásku a rozhlédněte se bystřeji kolem. Již prohlídka jinak zcela dobrých časopisů obeznámí váš jasný pohled s mnohým. Vidíte křečovitě úsilí lpěti dosud pevně na všem starém zdání. Domýšlivě a často s velmi neobratným vtípkováním snaží se zakrýti vždy zřejměji se jevící neporozumění. Otřelými výrazy chce člověk často posuzovati něco, o čem přece ve skutečnosti úplně nápadně nemá ani potuchy, tím méně pochopení. I lidé se zcela dobrými vlohami utíkají se dnes bezmocně na nečisté cesty jen proto, aby nemuseli přiznati, že tak mnohé věci přesahují chápavost jejich vlastního rozumu, na který se dosud jedině chtěli spoléhati. Necítí směšnost takového chování, nevidí nedostatky, které tím jen pomáhají zvětšovati. Zmateni a oslepeni ocitnou se brzy před Pravdou a smutně budou přehlížeti svůj pochybený život. Při tom konečně zahanbeni uznají, že právě tam, kde se domnívali býti moudrými, byla jejich hloupost.

Jak daleko to dnes již došlo! **Člověk svalů jest trumf!** Mohl kdy vážný badatel, který v úsilí, trvajícím desetiletí, našel sérum, které ročně statisícům lidí, velkým i malým poskytuje ochranu i pomoc při smrtelných nemocech, slaviti takové triumfy jako boxer, který v čistě pozemské hrubé surovosti porazí bližního? Nebo jako letec, který s trochou odvahy, ne větší než ji musel mít každý voják na poli válečném, provede díky svému výbornému stroji velký let? Dělá se z toho dnes poloviční státní akt. Ale má při tom jen jediná lidská **duše** nějaký prospěch? Jen pozemsky, všechno pozemsky, to jest **nízko** v celém stvoření! Zcela podle zlatého telete rozumové činnosti. Jako triumf k zemi připoutaného, hliněného lživládce nad ujařmenou lidskostí!

A nikdo nevidí toto šílené řízení se do děsných hlubin!

Kdo to cítí, halí se zatím ještě v mlčení v zahanbujícím vědomí, že by se mu vysmáli, kdyby mluvil. Jest to již šílené potácení, ve kterém jest však klíčící poznání neschopnosti. A v předtuše **tohoto** poznání vzpírá se všechno nyní tím více. Ze vzdoru, z ješitnosti a ne méně ze strachu a hrůzy před příštím.

Nikdo **nechce** za žádnou cenu mysletí již na konec tohoto velikého omylu! Jest to křečovitě lpění na hrdé stavbě minulých tisíciletí, která se úplně podobá stavbě věže babylonské a také tak skončí.

Dosud neskloněný materialismus má v sobě tušení smrti, které se projevuje každým měsícem zřetelněji. –

Ale v četných lidských duších hýbe se to na všech místech na celé zemi! Přes lesk Pravdy jest již jen tenká vrstva starých falešných názorů, kterou smete první závan očisty. Tím bude uvolněno jádro, jehož záře spojí se s mnoha jinými, aby se rozvinul kužel paprsků, který jako zápalná oběť díky bude stoupati do říše světlé radosti k nohám Stvořitelovým.

To bude doba vytoužené tisícileté říše, která jest před námi v zářivém zaslíbení jako veliká hvězda naděje!

A tím bude konečně vykoupen veliký **hřích** veškerého lidstva **proti duchu**, který byl držen spoutaný na zemi rozumem! **To** jest pak teprve pravá cesta zpět k přirozenému, cesta vůle Stvořitelovy, který chce, aby lidská díla byla veliká a byla proniknuta živými city! Vítězství ducha bude však zároveň vítězství nejčistší lásky.

---

1)

Přednáška: 63. „Já jsem vzkříšení a život. Nikdo nepřichází k Otci, jedině skrze mne!“

2)

Přednáška: 90. Antikrist.